

Ochrona danych osobowych w organizacji pozarządowej

Poradnik o RODO, wzory dokumentów

Monika Trzcińska

Stan prawny na 1.07.2025

Spis treści

WSTĘP

1. ŹRÓDŁA PRAWA O DANYCH OSOBOWYCH

2. WYBRANE ZAGADNIENIA OGÓLNE

- 2.1. Dane osobowe w organizacji, czyli jak rozumieć różne pojęcia
- 2.2. Role w procesie przetwarzania danych osobowych
- 2.3. Zasady przetwarzania danych
- 2.4. Odbiorca danych
- 2.5. Rejestry przetwarzania danych
- 2.6. Obowiązek informacyjny
- 2.7. Powołanie inspektora ochrony danych osobowych
- 2.8. Ochrona danych na etapie planowania lub ochrona domyślna
- 2.9. Transfer danych osobowych poza Europejski Obszar Gospodarczy (EOG)

3. PODSTAWY PRAWNE PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH

- 3.1. Sytuacje, w których organizacja przetwarza dane osobowe zwykłe
- 3.2. Szczególne kategorie danych osobowych, które organizacja może przetwarzać tylko zgodnie z konkretnymi wymogami – najczęściej stosowane podstawy prawne

4. PRAWA OSÓB, KTÓRYCH DANE DOTYCZĄ, NARUSZENIE OCHRONY DANYCH

4.1. Prawa osób, których dane są przetwarzane

Prawo dostępu do danych osobowych

Prawo do usunięcia danych („prawo do bycia zapomnianym”)

Prawo do ograniczenia przetwarzania

Prawo do sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych

Prawo do wycofania zgody na przetwarzanie danych osobowych

Prawo do złożenia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (UODO)

4.2. Naruszenie ochrony danych

4.3. Odpowiedzialność za naruszenie RODO

5. OMÓWIENIE SYTUACJI MOŻLIWYCH W ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ W ZWIĄZKU Z RODO

5.1. Dane osób zatrudnionych

5.2. Dane zleceniobiorców organizacji

5.3. Dane wolontariuszy

5.4. Dane darczyńców

5.5. Dane podatników przekazujących 1,5% podatku

5.6. Dane członków stowarzyszenia

5.7. Dane odbiorców newslettera

5.8. Dane beneficjentów organizacji

6. POZOSTAŁE ZAGADNIENIA

6.1. Dane użytkowników strony internetowej

6.2. Fanpage na Facebooku

6.3. Dane członków organów (władz) organizacji a obowiązek informacyjny

- 6.4. Rozpowszechnianie wizerunku
- 6.5. Przetwarzanie danych a ochrona małoletnich
- 6.6. Przetwarzanie danych osobowych w pracy zdalnej

7. WZORY DOKUMENTÓW

7.1. Klauzule informacyjne

Klauzula informacyjna: przetwarzanie danych osobowych kandydata do pracy

Klauzula informacyjna: przetwarzanie danych osobowych pracownika

Klauzula informacyjna: przetwarzanie danych osobowych zleceniobiorcy

Klauzula informacyjna: przetwarzanie danych osobowych wolontariusza

Klauzula informacyjna: przetwarzanie danych osobowych członka stowarzyszenia

Klauzula informacyjna: przetwarzanie danych osobowych pracownika partnera

Klauzula informacyjna: przetwarzanie danych osobowych darczyńcy

Klauzula informacyjna: przetwarzanie danych osobowych subskrybenta newslettera

Klauzula informacyjna: weryfikacja zgodnie z art. 21 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich

7.2. Zgoda na rozpowszechnianie wizerunku (na fotografowanie i publikację wizerunku) z klauzulą informacyjną

7.3. Wzór umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych

7.4. Wzór umowy o współadministrowaniu

7.5. Upoważnienie do przetwarzania danych osobowych

7.6. Procedura obsługi naruszeń ochrony danych osobowych

7.7. Rejestr naruszeń ochrony danych osobowych

Wstęp

Zagadnienia związane z ochroną danych osobowych są uznawane przez organizacje pozarządowe za bardzo skomplikowane, co często zniechęca do kompleksowego uregulowania tych kwestii w stowarzyszeniu, fundacji. Temat ochrony danych osobowych bywa odsuwany na dalszy plan. A jeśli odpowiednie działania zostaną już podjęte, to wzorcem dla nich stają się ogólnodostępne rozwiązania, niekoniecznie dostosowane do potrzeb organizacji pozarządowych.

Przetwarzanie danych osobowych przez organizacje i związane z tym obowiązki mogą nastroczać wielu problemów i wywoływać sporo niepewności wśród działaczy i pracowników, pracowniczek tych organizacji. Mając tego świadomość, przygotowaliśmy poniższy poradnik, w którym:

- na praktycznych przykładach wyjaśniam podstawowe pojęcia związane z przetwarzaniem danych osobowych,
- nakreślam zakres najważniejszych obowiązków związanych z procesami przetwarzania danych w ramach organizacji,
- podaję wzory dokumentów dostosowanych do charakteru podmiotów, jakimi są organizacje pozarządowe, a także do prowadzonej przez nie działalności.

W opracowaniu nie poruszam wszystkich kwestii związanych z procesami przetwarzania danych osobowych, jednak stanowi ono bazę do wdrożenia najistotniejszych wymagań związanych z właściwym i legalnym prowadzeniem procesów z tym związanych.

Zapraszam serdecznie do lektury!

Monika Trzcńska

Ochrona danych osobowych jest zagwarantowana w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Artykuł 47 Konstytucji RP gwarantuje obywatelom prawo do prywatności, a art. 51 przyznaje każdej osobie prawo do ochrony informacji jej dotyczących.

Podstawowym źródłem prawa regulującym ochronę danych osobowych jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej „ogólne rozporządzenie o ochronie danych”, „RODO”). Adresatem rozporządzenia są zarówno państwa członkowskie, jak i jednostki, tj. osoby fizyczne i prawne (w tym organizacje pozarządowe). RODO stosuje się bezpośrednio i w całości. RODO składa się z dwóch części: preambuły oraz poszczególnych artykułów. Preambuła dzieli się na motywy, których liczba wynosi 173. Każdy z motywów wyjaśnia cele poszczególnych regulacji, a tym samym stanowi cenne źródło interpretacyjne pozwalające na zrozumienie pozostałych postanowień RODO.

Oprócz wspomnianego RODO kwestie dotyczące danych osobowych zostały uregulowane również w akcie o charakterze krajowym. To ustawa z 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (dalej „ustawa o ochronie danych osobowych”). Stanowi ona materiał uzupełniający w stosunku do RODO i reguluje jedynie kwestie dotyczące danych osobowych w zakresie, w jakim upoważnia ją do tego RODO. Ustawa o ochronie danych osobowych określa np.:

- podmioty publiczne obowiązane do wyznaczenia inspektora ochrony danych osobowych oraz tryb zawiadomienia o jego wyznaczeniu,
- organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych, warunki i tryb udzielania certyfikacji i akredytacji,
- postępowanie w sprawie zatwierdzenia kodeksu postępowania,
- odpowiedzialność cywilną za naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych,
- odpowiedzialność karną i administracyjne kary pieniężne za naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych, a także zasady prowadzenia odpowiednich postępowań (w tym postępowania w sprawie naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych).

Ostatnim, ale równie ważnym z punktu widzenia ochrony danych osobowych źródłem prawa są przepisy sektorowe, tj. ustawy szczególne dotyczące różnych obszarów działalności. Szczególne znaczenie dla organizacji pozarządowych mogą mieć przepisy:

- ustawy z 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy,
- ustawy z 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- ustawy z 7 września 1991 roku o systemie oświaty,
- ustawy z 13 marca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawy z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawy z 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
- ustawy z 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

Dla organizacji prowadzących działania przy wykorzystaniu sieci internetowej mogą mieć również znaczenie przepisy ustawy z 18 lipca 2002 roku o świadczeniu usług drogą elektroniczną czy też ustawy z 12 lipca 2004 roku Prawo komunikacji elektronicznej.

Wskazówka

Źródłem informacji dotyczących sposobu interpretowania przepisów o danych osobowych są decyzje wydane przez organ nadzorczy, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (dalej „Prezes UODO”), wytyczne Europejskiej Rady Ochrony Danych Osobowych (dalej „EROD”) lub jej poprzedniczki – Grupy Roboczej Art. 29 (tj. Grupy Roboczej ds. Ochrony Osób Fizycznych w zakresie Przetwarzania Danych Osobowych, która działała do 25 maja 2018 roku). Materiały są dostępne na stronie internetowej Urzędu Ochrony Danych Osobowych (uodo.gov.pl).

Uwaga

Ochrona danych osobowych w stowarzyszeniu, fundacji to nie tylko konieczność przestrzegania przepisów wynikających wprost z RODO. Przepisy sektorowe, o których była mowa wcześniej, to istotne uzupełnienie regulacji wynikających z RODO, a ich znajomość jest konieczna, by właściwie zarządzać danymi osobowymi w organizacji.

Monika Trzcńska

Radca prawny z ponad 18-letnim doświadczeniem w świadczeniu usług doradztwa prawnego, także dla organizacji pozarządowych. Specjalizuje się w doradztwie w zakresie prawnych aspektów tworzenia oraz funkcjonowania organizacji zaliczanych do III sektora. Wieloletnia doradczyni prawna w warszawskim Ośrodku Wsparcia Ekonomii Społecznej. Doświadczona trenerka m.in. z prawa ochrony danych osobowych. Autorka artykułów dotyczących tematyki danych osobowych oraz prawa pracy w portalu ngo.pl. Konsultantka prawna poradnika „Wizerunek dziecka w internecie. Publikować czy nie?” opracowanego przez Fundację Orange przy patronacie merytorycznym Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Autorka poradnika edu.ngo.pl „Ochrona danych osobowych w organizacji pozarządowej”.

Poznaj naszą ofertę edukacyjną

Zobacz ofertę

Webinary

Poradniki

Kursy online

Instrukcje

Miejsce przyjazne Twojej organizacji. Bądź na bieżąco, korzystaj codziennie! **Czytaj, informuj, zapraszaj!**

REDAKCJA

Renata Niecikowska, Dominik Wódz

SKŁAD

Jacek Zamecki

WYDAWCA:

Stowarzyszenie Klon/Jawor

ul. Szpitalna 5/5, 00-031 Warszawa

Portal organizacji pozarządowych ngo.pl

Infolinia dla organizacji pozarządowych: 801 646 719 (od pon. do pt. w godz. 9:00–13:00)

Mało jest aktywności, które dają aż tyle satysfakcji i poczucia wpływu, jak działalność społeczna. Życzymy Ci, niech Twoja działalność ciągle doskonali się i przynosi wiele zadowolenia. Jeśli zechcesz, będziemy Ci w tej drodze towarzyszyć. Każdego roku udzielamy ponad czterech tysięcy porad. Pomogliśmy założyć i prowadzić tysiące stowarzyszeń i fundacji. Pomożemy i Tobie.

poradnik.ngo.pl

Kompendium wiedzy o zakładaniu i prowadzeniu NGO. Mamy odpowiedź na każde pytanie! Sprawdzaj, co się zmieniło w przepisach. Korzystaj z porad. Skontaktuj się z doradcą.

edu.ngo.pl

Kursy online, poradniki, webinary, instrukcje – przydatne dla każdej organizacji pozarządowej.

Przedruki lub przenoszenie całości lub części tej publikacji na inne nośniki możliwe wyłącznie za zgodą właściciela praw autorskich. Niniejszy poradnik powstał z zachowaniem wszelkiej staranności, jeśli chodzi o rzetelność, jednak wydawca nie ponosi odpowiedzialności za skutki zastosowania się do zamieszczonych porad.

